

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000521

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-12-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН № 375 від 26.02.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаталова Людмила Семенівна

2. Liudmyla S. Shatalova

Кваліфікація: к.е.н., доцент, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2671-5138

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.05

Назва наукової спеціальності: Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 19-12-2025

Спеціальність за освітою: 803050401 «Економіка підприємства»

Місце роботи здобувача: Державна установа "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01209765

Місцезнаходження: Французький бульвар, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.177.02

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01209765

Місцезнаходження: Французький бульвар, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01209765

Місцезнаходження: Французький бульвар, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.77.59, 06.77.02

Тема дисертації:

1. Трансформація трудового потенціалу територіальних соціо-економічних систем в контексті цифрового поступу
2. Transformation of the labor potential of territorial socioeconomic systems in the context of digital progress

Реферат:

1. Дисертацію присвячено розробці теоретико-методологічних засад трансформації трудового потенціалу територіальних соціо-економічних систем в контексті цифровізації та обґрунтуванню науково-методичних і практичних рекомендацій організаційно-економічного забезпечення ефективного використання трудового потенціалу в умовах воєнного та повоєнного часу. Обґрунтовано формування базису для нового теоретичного підходу – компетентнісного, який відображає ступінь потенційних можливостей робочої сили до ефективної праці. Запропоновано авторське визначення категорії «Трудовий потенціал територіальної соціо-економічної системи» (ТСЕС) в широкому і вузькому розумінні. Обґрунтовано модель організаційно-економічного забезпечення ефективного використання трудового потенціалу ТСЕС в контексті цифрових трансформацій, яка містить вектори трансформації трудового потенціалу робочої сили під впливом

цифрового поступу, що проявляються у зміні морфології, методів і критеріїв, взаємозв'язків і моделей управління процесом трансформації трудового потенціалу ТСЕС, та теоретико-методичному і організаційному забезпеченні ефективного використання трудового потенціалу ТСЕС в контексті цифрового поступу. Обґрунтовано методологічні засади оцінювання трудового потенціалу ТСЕС в умовах цифрової трансформації на базі інтегральних індексів через три складові: освітню, інтелектуальну, компетентнісну, кожна із яких орієнтована на вдосконалення його якісних характеристик, що сприятимуть актуалізації можливостей трудового потенціалу, важливих в епоху цифровізації. Обґрунтовано методологічні засади оцінювання домінантів адаптивного управління ефективним використанням трудового потенціалу робочої сили під впливом кіберфізичних систем на базі виробничої функції Кобба-Дугласа у модифікованому вигляді, що дозволяє визначати вплив цифровізації на результативність суб'єктів підприємництва регіону. Розроблено методологічний підхід до оцінки рівня мотивації ефективного використання трудового потенціалу в контексті цифрових трансформацій на основі структурної моделі оцінки даного процесу. Обґрунтовано, що в умовах інтелектуалізації праці внутрішньо мотивований персонал є більш ефективним. Обґрунтовано соціальні наслідки впровадження цифрових технологій, які пов'язані зі зниженням частки середнього класу населення, формуванням нового класу населення - креативного, зменшенням пропозиції робочих місць для молоді, нерівномірним впливом цифрових технологій за критерієм гендерної приналежності. Встановлено, що цифрові технології змінюють зміст та риси складових сфери праці. Визначено екстенсивні і інтенсивні фактори праці, що є рушійними силами економічного розвитку ТСЕС в епоху цифровізації. Визначено домінанти трансформації живої праці, що враховують наслідки впливу диджиталізації на процес її протікання. Запропоновано інституціональне забезпечення реалізації трудового потенціалу в сучасних умовах розглядати за чотирма складовими: інституційної, нормативно-правової, інформаційно-аналітичної та освітньо-професійної. Зазначено, що стрімке поширення цифрових технологій стало ключовою передумовою формування нових моделей трудової діяльності. Обґрунтовано концептуальні засади формування компетентнісного потенціалу робочої сили в умовах впливу кіберфізичних систем. Зазначено, що становлення сучасного фахівця відбувається шляхом накопичення, трансформації, нашарування індивідуальних і академічних компетентностей, компетентностей робочого місця та галузі. Запропоновано та обґрунтовано теоретико-методичний підхід до розробки стратегій розвитку компетентнісного потенціалу персоналу підприємств. Виділено та охарактеризовано чотири типи стратегій розвитку компетентнісного потенціалу персоналу підприємств, зокрема, стратегія розвитку на основі формального навчання, - його оцінки, - досвіду роботи та - міжособистісних стосунків. Обґрунтовано, що робоча сила в сучасних умовах потребує більш широкого спектру організаційної підтримки, яка відповідає її індивідуальним потребам. Як наслідок, формуються нові запити як з боку роботодавців, так і працівників, ефективним механізмом задоволення яких стає концепція сукупної винагороди (Total Rewards) як відповідь на виклики часу.

2. The dissertation is devoted to the development of theoretical and methodological principles for the transformation of the labor potential of territorial socio-economic systems in the context of digitalization and the substantiation of scientific, methodological and practical recommendations for the organizational and economic provision of the effective use of labor potential in wartime and post-war times. The formation of a basis for a new theoretical approach - a competency-based one, which reflects the degree of potential capabilities of the workforce for effective work, is substantiated. The author's definition of the category "Labor potential of the territorial socio-economic system" (TSES) in a broad and narrow sense is proposed. A model of organizational and economic support for the effective use of the labor potential of the TSES in the context of digital transformations is substantiated, which contains vectors of transformation of the labor potential of the workforce under the influence of digital progress, which are manifested in changes in morphology, methods and criteria, relationships and models of management of the process of transformation of the labor potential of the TSES, and theoretical, methodological and organizational support for the effective use of the labor potential of the TSES in the context of digital progress. The methodological principles of assessing the labor potential of TSES in the context of digital transformation are substantiated on the basis of integral indices through three components: educational,

intellectual, and competency, each of which is focused on improving its qualitative characteristics, which will contribute to the actualization of labor potential opportunities, which are important in the era of digitalization. The methodological principles of assessing the dominants of adaptive management of the effective use of labor potential of the workforce under the influence of cyber-physical systems based on the Cobb-Douglas production function in a modified form are substantiated, which allows determining the impact of digitalization on the performance of business entities in the region. A methodological approach to assessing the level of motivation for the effective use of labor potential in the context of digital transformations has been developed based on a structural model for assessing this process. It is substantiated that in conditions of intellectualization of labor, internally motivated personnel are more effective. The social consequences of the introduction of digital technologies are substantiated, which are associated with a decrease in the share of the middle class, the formation of a new class of the population - creative, a decrease in the supply of jobs for young people, and the uneven impact of digital technologies by gender. It has been established that digital technologies are changing the content and features of the components of the workplace. Extensive and intensive labor factors are determined, which are the driving forces of the economic development of the TSES in the era of digitalization. The dominants of the transformation of living labor are identified, taking into account the consequences of the influence of digitalization on the process of its occurrence. It is proposed to consider the institutional support for the realization of labor potential in modern conditions in four components: institutional, regulatory, informational-analytical, and educational-professional. It is noted that the rapid spread of digital technologies has become a key prerequisite for the formation of new models of labor activity. The conceptual principles of the formation of the workforce's competence potential under the influence of cyber-physical systems are substantiated. It is noted that the formation of a modern specialist occurs through the accumulation, transformation, layering of individual and academic competencies, workplace and industry competencies. A theoretical and methodological approach to the development of strategies for the development of the competence potential of enterprise personnel is proposed and substantiated. Four types of strategies for the development of the competence potential of enterprise personnel are identified and characterized, in particular, a development strategy based on formal training, - its assessment, - work experience and - interpersonal relationships. It is substantiated that the workforce in modern conditions requires a wider range of organizational support that meets its individual needs. As a result, new demands are being formed from both employers and employees, the concept of Total Rewards as a response to the challenges of the time is becoming an effective mechanism for satisfying them.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0119U002418, 0122U000801, 0125U000043, 0122U002365, 0125U003488

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Kostenko R., Zakharchenko N., Topalova I., Zakharchenko O., Shatalova L. Diagnostics of Formedness of System of Values of Future Economists in Professional Preparation Process. European Research Studies Journal. 2017. Volume XX. Issue 4A. P. 675-683. DOI: 10.35808/ersj/863 (Scopus).
- Umanets T., Grynevych L., Topalova I., Darienko O., Shatalova L. Economical Self-Sufficiency of a Territorial Community as a System Characteristic of its Self-Development. Academy of Strategic Management Journal. 2018. Volume 17. Issue 5. (Scopus).

- Shatalova L. Conceptual bases of formation of competence potential of living labour under the influence of cyber-physical systems. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2023. Volume 9 № 4. P. 243-252. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-4-243-252> (Web of science)
- Furman D., Shatalova L., Usatenko O., Bataiev S., Chychun V. Current trends in labor potential management: the role and impact of technologies and changes in the working business environment. *AD ALTA Journal of interdisciplinary research*. 2024. 14. Issue 1. P. 28-33. DOI:10.33543/1401392833 (Web of Science).
- Shatalova L. Methodology of constructing a structural model for estimating the motivation to work of an employee of a processing industry. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Volume 10 № 4. P. 372-383. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-4-372-383> (Web of science).
- Burkynskiy B., Umanets T., Laiko O., Shatalova L. Resource provision for the economic self-sufficiency of territorial communities: theoretical and methodological aspects. *Science and Innovation*. 2025. Volume 21 № 2. P. 40-53. <https://doi.org/10.15407/scine21.02.040> (Scopus).
- Формування системи технологічного підприємництва в Україні: теоретико-методичні засади : монографія / [Бутенко А.І. та ін.] ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса: ІПРЕЕД НАНУ, 2018. 128 с.
- Домінанти сталого розвитку регіонів України : монографія / [Буркинський Б. В. та ін.] ; за наук. ред. Буркинського Б. В. ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. досліджень. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2020. 620 с.
- Трансформація теоретичних засад розвитку ринку інноваційних технологій : монографія [Шлафман Н.Л. та ін.]; за наук. ред. Шлафман Н.Л.; НАН України, ДУ «Ін-т ринку і екон.-екол. досліджень НАН України». Одеса : ДУ ІПРЕЕД НАНУ, 2021. 426 с.
- Шаталова Л.С. Адаптація управління бізнес-процесами в умовах цифровізації економіки: теоретичний аспект / [Уманець Т.В. та ін.] ; за заг. ред. Уманець Т.В. ; НАН України, ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України». Одеса : ДУ ІПРЕЕД НАНУ, 2022. 380 с.
- Шаталова Л.С. Домінанти та імперативи адаптації управління бізнес-процесами в умовах цифрової трансформації : монографія [Уманець Т.В. та ін.] ; за заг. ред. Т.В. Уманець ; НАН України, ДУ «Ін-т ринку і екон.-екол. дослідж. НАН України». Одеса : ДУ «ІПРЕЕД НАНУ», 2024. 410 с.
- Шаталова Л.С. Сталий розвиток і цифрові інновації : колективна монографія / За заг. ред. академіка НАН України Б.В. Буркинського, О. А. Назаренка, О.І. Лайка, С.К. Хаджирадевої; Одеса: ДУ ІПРЕЕД НАНУ, 2024. 543 с.
- Umanets T.V., Danylina S.O., Shatalova L. Adaptation of the labor market to the requirements of digitalization of the economy: the global dimension. *Економічні інновації*. 2022. Vol. 24, Issue 2 (83). С. 185-194. DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2022.24.2\(83\).185-194](https://doi.org/10.31520/ei.2022.24.2(83).185-194)
- Уманець Т.В., Шаталова Л.С. Трансформація живої праці під впливом цифровізації економіки. *Бізнес Інформ*. 2022. №10. С. 41-52. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-41-52>
- Shatalova L. Directions of the influence of digital technologies on the labor sphere: global and national dimensions. *Economic innovations*. 2022. Volume 24 № 4(85). P. 173-181. DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2022.24.4\(85\).173-181](https://doi.org/10.31520/ei.2022.24.4(85).173-181)
- Шаталова Л.С. Компетентнісний потенціал робочої сили під впливом цифровізації економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2022. № 6. Том 1. С. 39-43. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(1\)-6](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-6)
- Шаталова Л.С. Генезис теоретичних аспектів визначення категорії «трудоий потенціал». *Причорноморські економічні студії*. 2023. №79. С. 166-173. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.79-25>
- Шаталова Л.С. Передумови адаптивного управління бізнес-процесами в умовах цифровізації: національний вимір. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. №2 (316). С. 252-258. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-41>
- Shatalova L. Conceptual foundations of the development of digital competence of the workforce of Ukraine. *Economic innovations*. 2023. Volume 24 № 2(87). P. 86-92. DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2023.25.2\(87\).86-92](https://doi.org/10.31520/ei.2023.25.2(87).86-92)

- Шаталова Л.С. Основи формування галузевих рамок кваліфікацій. Проблеми системного підходу в економіці. 2023. № 4 (93). С. 82-87. <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2023-4-12>
- Шаталова Л.С. Вплив цифрової трансформації на ринок праці в сучасних умовах. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Економічні науки». 2023. № 12(80). <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9490>
- Шаталова Л.С. Сучасний погляд на розвиток теорій мотивації праці. Економіка та суспільство. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-164>
- Шаталова Л.С. Теоретичні аспекти концепції сукупної винагороди. Український економічний часопис. 2024. № 6. С. 178-181. DOI: [10.32782/2786-8273/2024-6-29](https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-6-29)
- Шаталова Л.С. Вплив структурних трансформацій економіки на ринок праці та зайнятість. Управління змінами та інновації. 2024. № 11. С. 39-44. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2024-11-6>
- Шаталова Л.С. Розвиток персоналу підприємств на основі формального навчання. Via economica. 2024. № 6. С. 97-102. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2024-6-14>
- Шаталова Л.С. Strategies for the development of the competence potential of the personnel of an industrial enterprise in the context of digitalization: theoretical and methodological aspect. Економічні інновації. 2024. Том 26 № 4 (93). С. 196-211. DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2024.26.4\(93\).196-211](https://doi.org/10.31520/ei.2024.26.4(93).196-211)
- Уманець Т.В., Шаталова Л.С. Рушійні сили фактору праці в контексті забезпечення економічного розвитку регіону. Економіка і регіон. 2025. №3 (98). С. 70-80. DOI: [10.26906/EiR.2025.3\(98\).3901](https://doi.org/10.26906/EiR.2025.3(98).3901)
- Уманець Т.В., Шаталова Л.С. Трудовий потенціал регіонів України: інтегральна оцінка в епоху цифровізації. Регіональна економіка. 2025. №3. С. 102-112
- Шаталова Л.С., Уманець Т.В. Формування нових форм нестандартної зайнятості населення в умовах цифровізації. Concepts for the Development of Society's Scientific Potential : the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference, 19-20 November Prague, 2022. P. 32-46.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Літературні та художні твори

1. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №118534, Україна, Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» Наукова доповідь «Діагностика ресурсного забезпечення економічної самодостатності регіону як доміанти повоєнного відродження та модернізації підприємництва» / Т. В. Уманець, Л. С. Шаталова. Дата реєстрації 27.04.2023 р. 2. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №118540, Україна, Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» Наукова доповідь «Методичний підхід до оцінки ресурсного забезпечення економічної самодостатності територіальної громади» / Т. В. Уманець, Б. В. Буркинський, О. І. Лайко, Л. С. Шаталова. Дата реєстрації 27.04.2023 р. 3. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 124703, Україна, Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» Наукова доповідь «Компетентнісний потенціал живої праці як доміанта адаптації управління бізнес-процесами під впливом кіберфізичних систем» / Л. С. Шаталова. Дата реєстрації 13.03.2024 р. 4. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 128511, Україна, Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» Наукова доповідь «Методологічні основи оцінки залежності рефлексивно-активного середовища взаємодії та координації бізнес-процесів від їх компетентнісного потенціалу управління» / Т. В. Уманець, Л. С. Шаталова. Дата реєстрації 25.07.2024р. 5. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 131197 Україна, Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» Науково-аналітична доповідь

«Структурна модель оцінки рівня мотивації працівника підприємства переробної промисловості до ефективного використання його компетентнісного потенціалу в умовах цифровізації» / Л. С. Шаталова.
Дата реєстрації 11.11.2024 р.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U002418, 0122U000801, 0125U000043, 0122U002365, 0125U003488

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Уманець Тетяна Василівна

2. Tetyana V. Umanets

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8852-4540

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Oi4LRqwAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01209765

Місцезнаходження: Французький бульвар, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Мар'яна Іванівна

2. Mariana I. Melnyk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8869-8666

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 05539979

Місцезнаходження: вул. Козельницька, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заблодська Інна Володимирівна
2. Inna V. Zablodska

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1625-1536

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 13530946

Місцезнаходження: бул. Тараса Шевченка, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Близнюк Вікторія Валеріївна
2. Viktoriia V. Blyzniuk

Кваліфікація: д.е.н., професор, член-кор. НАН України, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2265-4614

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 25199155

Місцезнаходження: вул. Панаса Мирного, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Буркинський Борис Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Буркинський Борис Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Горячук В.Ф.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна